

18.3.2013

Taustamateriaali kuulemiseen 27.3.–24.4.2013

JÄTTEENKULJETUSJÄRJESTELMÄSTÄ PÄÄTTÄMINEN KYMEN JÄTELAUTAKUNNAN TOIMIALUEELLA

Jätelaki (646/2011) velvoittaa kunnan järjestämään mm. vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asunnossa syntyvän yhdyskuntajätteen, mukaan lukien sako- ja umpikaivolietteen sekä sosiaali- ja terveystalvöjien, koulutustoiminnan ja julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuollon (JL 32 §). Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon järjestämisessä on kyse julkisesta välttämättömyyspalvelusta, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla.

Jätteenkuljetus voidaan järjestää kunnassa kahdella eri tavalla:

1. Kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena tai
2. Kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena

Uuden jätelain mukainen ensisijainen jätteenkuljetusjärjestelmä on kunnan järjestämä ja kilpailutettava kuljetus, jonka toteuttavat yksityiset kuljetusyrietykset (*jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus*). Urakkasopimukset yksityisten kuljetusyrietysten kanssa tekee kunnan jätelaitos tai jätöyhtiö.

Toissijaisesti voidaan valita kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus (*aiemmin sopimusperusteinen jätteenkuljetus*). Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltijat itse sopivat yksityisen kuljetusyhtiön kanssa jätöiden keräyksestä ja kuljetuksesta. Kyseinen kuljetusjärjestelmä voidaan valita, mikäli jätelaisissa asetetut vaatimukset täyttyvät (JL 37 §).

Päätös kiinteistön haltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän jatkamisesta voidaan tehdä, jos:

1. tarjolla on jätöiden kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. kiinteistöittäisessä jätöidenkuljetuksessa noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte toimitetaan kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.
3. jätöidenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
4. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätöidenkuljetusjärjestelmästä tekee päätöksen kunnan jätehuoltoviranomainen. Kymenlaakson ja Lapinjärven alueella jätehuoltoviranomainen on Kymen jätelautakunta. Mikäli vanhoja ns. sopimusperusteisia jätöidenkuljetuksia halutaan jatkaa, tulee jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi arvioida, täyttävätkö järjestelmä jätöelain edellytykset. Arvioinnin perusteella jätehuoltoviranomaisen tulee tehdä kuljetusjärjestelmästä 1.5.2013 mennessä valituskelpoinen päätös.

Kymen jätelautakunta tekee päätöksen kuljetusjärjestelmästä kuultuaan asianosaisia kuntia sekä kaikkia, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Päätöksenteko on viranomaistointia ja jätehuoltoviranomainen ratkaisee asian itsenäisesti. Kuntien, jätöilaitoksen ja muiden

18.3.2013

asianosaisten lausunnot eivät sido jätehuoltoviranomaisia, mutta sen tulee päätöstä harkitessaan ottaa lausuntojen lakiperusteiset asiasisällöt huomioon.

Kymen jätelautakunnan toimialueella on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Haminassa, Pyhtäällä, Lapinjärvellä, Miehikkälässä ja Virolahdella sekä Kouvolan Anjalankosken ja Kuusankosken kaupunginosissa. Kouvolan muissa kaupunginosissa sekä Kotkassa, Iitissä ja Mäntyharjulla on kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Kouvolan Anjalankosken ja Kuusankosken kaupunginosat siirtyvät kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 1.1.2014 alkaen (Tela 14.12.2010 § 387).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Kunnan järjestämänä jätteenkuljetus on julkinen peruspalvelu, jonka piiriin jokainen kotitalous kuuluu automaattisesti. Hankkiessaan palveluja jätteenkuljetusta varten kunnan on noudatettava, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007) säädetään. Hankinnassa on huolehdittava siitä, että palvelujen alue ja kesto määritellään sekä hankinnat ajoitetaan ottaen huomioon mainitun lain 2 §:ssä säädetty periaatteet.

Käytännössä tällä hetkellä kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä olevalla alueella kunnat ovat hankkineet jätteiden kuljetukseen liittyvät palvelut kuntien yhteisesti omistamalta Kymenlaakson Jäte Oy:ltä. Tällöin kotitaloudet tilaavat tyhjennyksen jäteyhtiöltä Kymenlaakson Jäte Oy:ltä haluamallaan jätehuoltomääräysten mukaisella tyhjennysrytmillä.

Kymenlaakson Jäte Oy:llä ei ole omaa jätteenkuljetuskalustoa tai jäteautonkuljettajia vaan urakat jaetaan yksityisille kuljetusyrittäjille kilpailutusmenettelyllä. Kuljetusurakoista tehdään julkiset tarjouspyynnöt. Kilpailutuksessa kunta/kunnat voidaan jakaa useaan eri jätteenkuljetuksen urakka-alueeseen. Urakat suunnitellaan jätehuollon kokonaisuus huomioon ottaen ja urakat on myös mahdollista muotoilla toimialueen sisällä yli kunnan rajojen. Kuljetuskalustolle ja työturvallisuudelle voidaan tarjouspyynnössä asettaa ehtoja. Kilpailutukset voittaneet kuljetusyrittäjät hoitavat tyhjenykset käytännössä. Kymenlaakson Jäte Oy laatii kuljettajille optimaaliset reitit.

Kymenlaakson Jäte Oy huolehtii kuljetusyrittäjien puolesta mm. logistiikkasuunnittelusta, rekisterin ylläpidosta, viranomaisraportoinneista ja informaatiojärjestelmän kehittämisestä.

Kunnallisen jätteenkuljetuksen maksut asiakkaalle määrää luottamushenkilöistä koostuva, kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen. Maksut perustuvat kilpailutuksiin. Laskutuksen hoitaa Kymenlaakson Jäte Oy.

Tyhjennystiedot lisätään suoraan Kymen jätelautakunnan ylläpitämään jätteenkuljetusrekisteriin, jolloin asiakas saa kaikki tarvitsemansa jätehuoltopalvelut yhden toimijan, Kymenlaakson Jäte Oy:n kautta. Jätteenkuljetusrekisterin ylläpito tehostuu ja tiedot on mahdollista pitää jatkuvasti ajantasaisina, koska asiakas on suoraan yhteydessä rekisterin pitäjään. Jätteenkuljetusrekisterin tietojen oikeellisuus on tärkeää muun muassa ns. vapaamatkustajien saattamisessa jätehuollon piiriin.

Valtion Taloudellinen Tutkimuskeskus, Suomen Kuntaliitto, Kiinteistöliitto ja Jätelaitosyhdistys ovat tehneet useita tutkimuksia, joiden mukaan jätteenkuljetuksen kustannukset ovat 20–40 % alhaisemmat kunnan keskitetysti kilpailuttamassa jätteenkuljetuksessa kuin kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Tutkimukset ovat koskeneet normaalin yhdyskuntajätteen jätemaksuja.

18.3.2013

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus

Kymen jätelautakunnan toimialueella on käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä normaalin yhdyskuntajätteen kuljetus Haminassa, Pyhtäällä, Lapinjärvellä, Miehikkälässä ja Virolahdella sekä Kouvolan Anjalankosken ja Kuusankosken kaupunginosissa. Näistä Kouvolan Anjalankosken ja Kuusankosken kaupunginosat siirtyvät kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 1.1.2014 alkaen (Tela 14.12.2010 § 387). Pyhtään tekninen lautakunta käsittelee jätteenkuljetusjärjestelmän muuttamista 19.3.2013.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jokainen kotitalous solmii itse kuljetussopimuksen yksityisen jätteenkuljetusyrittäjän kanssa. Kotitaloudet voivat itse myös kilpailuttaa tyhjennykset, mikäli alueella toimii useampi yrittäjä. Jäteastian tai kaivon tyhjennyksiä koskeva asiointi tapahtuu kuljetusyrityksen kanssa. Jätteenkuljetussopimukset ovat yksityisoikeudellisia ja kuljetuksen hinnoista päättää tyhjennyksiä hoitava kuljetusyritys. Myös kuljetuskalustosta ja ajoreittien suunnittelusta ym. vastaavat kuljetusyritykset itse.

Jätteenkuljetusyrittäjät ovat velvollisia noudattamaan jätehuoltomääräysten mukaisia tyhjennysrytmejä ja toimittamaan tiedot jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä jätelautakunnalle määräajoin.

Jätteenkuljetusrekisteriä ylläpidetään niiden tietojen avulla, joita saadaan kuljetusyrittäjiltä ja kyselylomakkeilla asiakkailta. Lisäksi jätteenkuljetusrekisteriin saadaan kiinteistötietoja kunnilta.

Monet kuljetusyritykset ja niiden edunvalvontajärjestöt kannattavat kiinteistönhaltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Ne ovat esittäneet, että jätteenkuljetuksen hinnat ovat keskimäärin samantasoisia kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuin keskitetysti kilpailutetussa kunnan jätteenkuljetusjärjestelmässä. Ne ovat myös esittäneet, että tyytyväisyys asiakaspalveluun ja joustavuuteen on suurempi kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Lisäksi on tuotu esiin huoli tällä hetkellä jätteenkuljetusta hoitavien yritysten ja näiden työntekijöiden tulevaisuudesta kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu ja mielipiteen jättäminen jätteenkuljetusjärjestelmästä

Jätteenkuljetusjärjestelmäpäätös tehdään nyt kiinteän yhdyskuntajätteen osalta niissä kunnissa, joissa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, eikä ole voimassa olevaa päätöstä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiseksi. Näitä kuntia ovat **Hamina, Virolahti, Miehikkälä, Pyhtää ja Lapinjärvi**. Sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset tehdään vuoden 2014 keväällä.

Kymen jätelautakunnan tekemä päätös ei koske yritystoiminnan jätettä. Yritystoiminnan jätteenkuljetuksesta vastaavat päätöksestä riippumatta jatkossakin yritykset itse solmimalla jätteenkuljetussopimuksen valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa.

Kuljetusjärjestelmästä tekee päätöksen Kymen jätelautakunta. Päätöksen valmistelua varten varataan kaikille henkilöille sekä yrityksille ja yhdistyksille sekä muille yhteisöille mahdollisuus lausua asiasta.

Jos kiinteistönhaltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, tämä voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta eli viimeistään 1.5.2017 (JL 149.4 §).

18.3.2013

Päätöksen valmistelua varten Kymen jätelautakunta varaa kaikille kuntalaisille sekä yrityksille ja yhdistyksille sekä muille tahoille, joille asian ratkaisulla saattaa olla merkitystä, tilaisuuden esittää mielipiteensä kuljetusjärjestelmästä. Lausunto tulee tehdä kirjallisena, vapaa-
muotoisena ja se tulee lähettää **Kymen jätelautakunnalle, Kouvolan kaupunki, Valtakatu 33, (PL 32), 45701 Kuusankoski**. Lausunto tulee otsikoida ”lausunto jätteenkuljetusjärjestelmästä”. Se tulee toimittaa **viimeistään 24.4.2013 klo 15 mennessä**.

Lähteet ja lisätietoa:

Suomen Kuntaliitto, internetsivut:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/tyty/jatehuolto/sopimusperusteinen-kuljetus/Sivut/default.aspx>

Liikenne- ja viestintäministeriö, Yhdyskuntajätteen logistiikka, nykytilan ja toimintaympäristön selvitys, Liikenne ja viestintäministeriön julkaisuja 18/2012:
http://www.lvm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1986562&name=DLFE-18424.pdf&title=Julkaisuja18-2012

Valtion Taloudellinen Tutkimuskeskus, Jätteenkuljetuksen sopimusmallien yritysvaikutukset:

http://www.vatt.fi/julkaisut/uusimmatJulkaisut/julkaisu/Publication_6093_id/852

Kiinteistöliitto, Indeksitalo 2012:

<http://kiinteistoliitto.fi/uutiset/2012/39300.aspx>

<http://www.kiinteistoliitto.fi/attachements/2012-09-21T09-48-4521728.pdf>

Jätelaitosyhdistys ry, Tietoa kuntien jätehuollosta 2011:

<http://www.jly.fi/jatemaksut2011.pdf>

Ympäristöyritysten liitto ry, Jätehuoltotutkimus 2011:

http://www.ymparistoyritykset.fi/files/yyl/pdf/YYL_Kuntalaisten_jatehuolto_2011_lyhyt.pdf

Kymenlaakson ja Lapinjärven Jätehuoltomääräykset

http://www.kouvola.fi/material/attachments/tekninenjaymparistotoimi/ymparistopalvelut/5xFG9unW O/KLJ_Jatehuoltomaaraykset_A5_2011.pdf

JäteL 17.6.2011/646 Jätelaki

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110646>

L 30.3.2007/348 Laki julkisista hankinnoista

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070348>

Tilastokeskus 2012. StatFin-tietokanta. Saatavissa: